

Tachtig inspirerende verhalen uit de praktijk!

Schoolbesturen en gemeenten gaan steeds vaker voor een gezond, duurzaam en betaalbaar schoolgebouw. Op de website van de Green Deal Scholen worden praktijkervaringen gedeeld door mensen die in het onderwijs werken. Door creativiteit en samenwerking met externe deskundigen blijkt er in de praktijk veel meer mogelijk te dan gedacht. Dit informatieblad helpt schoolbesturen mogelijke verduurzamingsmaatregelen in beeld te krijgen die passen bij de situatie van de school.

Hoe te beginnen?

Energieverbruik en duurzaamheid zijn op veel scholen niet dagelijks onderwerp van gesprek. Best vreemd, want we willen de leerlingen graag meegeven dat ze bewust met de aarde omgaan. De eigen school is een prima plek om daarmee te beginnen. 80 schoolleiders vertellen op de website van de Green Deal Scholen hoe ze dat hebben aangepakt. De praktijk leert dat schoolleiders gemotiveerd raken om te verduurzamen wanneer de aanpak leidt tot:

- een betere leeromgeving in en om het schoolgebouw (hogere leeropbrengsten, lager ziekteverzuim)
- bewustwording en aanpassing in gedrag waarmee duurzaamheid in directe omgeving zichtbaar wordt (curriculum, projecten voorbeeldfunctie, energiecompetities)
- een zichtbaar positief effect op de exploitatie (binnen beschikbare rijksvergoeding- energie administratie)
- informatie en inzicht voor afstemming met gemeente

Bekijk hier de 80 praktijkvoorbeelden

Hoe kan ik zoeken binnen de praktijkervaringen?

Om binnen de praktijkervaringen snel te kunnen zoeken naar ervaringen die aansluiten bij de situatie van de school, maakt u gebruik van filters. Zo kunnen de ervaringen worden gefilterd op bouwjaar, budget, maatregelen of de onderliggende motivatie om te verduurzamen.

“Verschillende filters helpen u bij het vinden van praktijkervaringen die passen bij de situatie van uw school.”

De praktijkervaringen zijn grofweg onder te verdelen in een aantal categorieën. Het kan helpen te kijken welke situatie op uw vraagstuk van toepassing is.

Monitoren energieverbruik

Er zijn vele mogelijkheden om het energieverbruik van een school te beperken. Ander gedrag, isoleren, zonnepanelen, nieuwe methoden om het gebouw te verwarmen, etc. De eerste stap om uit te zoeken welke maatregelen het best passen bij het gebouw en de onderwijsorganisatie is te gaan [monitoren](#). Hoeveel energie verbruikt de school? Waar verdwijnt die energie naartoe? En hoe kun je daar het beste iets aan doen?

“Een school heeft 60 dagen vakantie en 104 dagen weekend. Als we de verwarming en installaties 164 dagen uitzetten scheelt dat bijna 45% op het energieverbruik!”

Inregelen installaties

Een effectieve en goedkope manier om het energieverbruik in een bestaande school omlaag te krijgen is de installaties goed af te (laten) stemmen op de gebruikstijden van het gebouw. In veel scholen staan installaties dag en nacht aan, het hele jaar door. Het is leuk om dit te combineren met [energiebesparingsprojecten voor de leerlingen](#).

Gebouw aanpassen

Scholen die verder willen gaan en naar de maatschappij willen uitstralen dat ze milieubewust bezig zijn, kunnen het gebouw aanpassen. [Quick wins](#), zoals isoleren, andere verlichting en installaties goed laten inregelen zijn bekende en effectieve maatregelen om het energieverbruik te verlagen. Veel scholen kiezen voor de combinatie van [energiezuinige verlichting en zonnepanelen](#). Daarmee kan de elektriciteitsrekening flink dalen. Dergelijke maatregelen verdienen zich meestal binnen enkele jaren terug.

Integrale gebouwaanpak

Een [integrale aanpak van het schoolgebouw](#) biedt uiteraard veel mogelijkheden. Daarmee wordt niet alleen het energieverbruik flink teruggedrongen, maar kan ook de leeromgeving worden verbeterd. Nadelen zijn dat dergelijke ingrijpende operaties kostbaar zijn en de nodige overlast met zich meebrengen. Maar eenmaal voltooid kan het schoolgebouw er weer 20-40 jaar tegen. Bij dit soort grote trajecten is het aan te bevelen om expertise van buiten aan te trekken.

Financiering

De meeste [bewustwordingsmaatregelen](#) kosten de school weinig geld. Zo kan energiebewust gedrag als onderdeel van het onderwijs in de school worden geïmplementeerd. Als de leerkrachten daarvoor de kennis of tijd niet hebben, zijn er leuke educatieve projecten waaraan scholen kunnen deelnemen. Duurdere projecten, zoals met name zonnepanelen, kunnen door crowdfunding, dankzij giften of door middel van sponsoring binnen bereik komen. Dat is een kwestie van goed op de hoogte zijn van duurzame initiatieven in de omgeving.

Als het gebouw aangepast wordt, brengt dat in eerste instantie kosten met zich mee, maar in de exploitatie [verdiene die zich weer terug](#), vooral als die aanpassingen tot gevolg hebben dat de leeromgeving verbetert. Vaak blijkt – als de kosten en de opbrengsten op een rij staan – dat de meeste maatregelen uit de eigen exploitatiekosten kunnen worden betaald.

Zoek een praktijkervaring in uw regio!

Praktijkverhalen met lef!

Sommige praktijkverhalen verdienen het om apart genoemd te worden vanwege hun lef, visie of de bijzondere oplossing die is gerealiseerd. Zoals [Piter Jelles](#), dat in een 5 jaar oud gebouw de verwarmingsketels heeft vervangen door een warmtepomp. Het [Vellesan College](#) maakte gebruik van een gemeentelijk project om het schoolgebouw te verwarmen met afvalwarmte uit het riool. In educatief opzicht is de [Brederoschool](#) bijzonder inspirerend, want in die school staat duurzaamheid centraal als een integraal onderdeel van het curriculum.

“Inspiratie nodig om zelf aan de slag te gaan? Bekijk dan de praktijkvoorbeelden op www.greendealscholen.nl”